

หัวข้อภาคนิพนธ์	ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอม ใบกำกับภาษีปลอม : กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่ กรุงเทพมหานคร 22 Factors Affecting the Measures to Prevent and Suppress of Fraud Tax Invoice: Case study Bangkok Area Revenue Office 22
ชื่อผู้เขียน	สายฝน แซมเพชร Saifon Sampetch
แผนกวิชา/คณะ	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์สีดา สอนศรี
ปีการศึกษา	2550

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอม:กรณีศึกษาสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 22” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยซึ่งมีผลกระทบ และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอม ผู้ศึกษาได้จำกัดขอบเขตของการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอมในเรื่องของระเบียบการตรวจปฏิบัติการเฉพาะการตรวจสอบย้อนใบกำกับภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 22 กรมสรรพากร ผู้ศึกษาได้กำหนดประเด็นในการศึกษาว่า ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านระเบียบวิธีปฏิบัติงานและข้อกฎหมาย ด้านผู้ประกอบการ และด้านการบริหารจัดการเก็บภาษีอากรมีผลกระทบอย่างไรต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอม และการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอมโดยการตรวจปฏิบัติการประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยวิเคราะห์จากเอกสารหลักฐานทางราชการ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตามมาตรการดังกล่าวจำนวนร้อยละ 25 ของเจ้าหน้าที่ทั้งหมด และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอมโดยการตรวจปฏิบัติการเฉพาะการตรวจสอบย้อนใบกำกับภาษีมี 3 ด้านประกอบด้วย ด้านระเบียบวิธีปฏิบัติงานและข้อกฎหมาย กรมสรรพากรได้กำหนดระเบียบการ

ตรวจปฏิบัติการโดยการตรวจสอบย้อนไวกำกับภาษี ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นเกี่ยวกับรายชื่อผู้ออกไปกำกับภาษีปลอมบนระบบเครือข่ายราชการ (Intranet) เป็นวิธีการตรวจที่มีประสิทธิภาพ น่าเชื่อถือ มีความสะดวก รวดเร็วและทันสมัย ส่วนการดำเนินการตรวจสอบย้อนไวกำกับภาษี ณ สถานที่ประกอบการมีผลทำให้ผู้ประกอบการได้รับคืนภาษีล่าช้ากว่าผู้ประกอบการที่ไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบย้อนไวกำกับภาษี ส่วนในด้านข้อกฎหมาย ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากกฎหมายมีความยุ่งยาก ซับซ้อน และโครงสร้างของกฎหมายยังมีข้อบกพร่อง ส่งผลให้ผู้ประกอบการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่ม ควรมีการแก้ไขและพัฒนากฎหมายให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ด้านผู้ประกอบการ เนื่องจากบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาเกี่ยวกับการออกไปกำกับภาษีปลอมและการใช้ใบกำกับภาษีปลอมไม่รุนแรงเท่าที่ควรทำให้ผู้ประกอบการไม่มีความกลัวเกรงจึงยังคงมีการหลีกเลี่ยงภาษี ควรมีการเพิ่มบทลงโทษทั้งทางแพ่งและทางอาญาให้มีความรุนแรงมากขึ้น และด้านการบริหารจัดการเก็บภาษี เจ้าหน้าที่สรรพากรที่เข้ารับราชการใหม่ยังขาดความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รวมถึงเจ้าหน้าที่สรรพากรไม่มีความชำนาญในการจับกุมผู้กระทำความผิดต้องดำเนินการร้องขอต่อพนักงานสอบสวน และกรมสรรพากรไม่มีการควบคุมการออกไปกำกับภาษีในแต่ละทอด จึงทำให้การจัดเก็บภาษีขาดประสิทธิภาพจัดเก็บภาษีได้ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ควรมีการพัฒนาความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่เจ้าหน้าที่ใหม่ และปรับปรุงกฎหมายให้เจ้าหน้าที่สรรพากรมีความชำนาญในการจับกุมปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้คล่องตัวมากขึ้น และมีมาตรการเสริมโดยให้ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ค้าส่ง แจ้งชื่อที่อยู่ของผู้ซื้อสินค้าต่อกรมสรรพากรพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการภาษี เพื่อควบคุมการออกและการใช้ใบกำกับภาษี

เมื่อวิเคราะห์จากปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอมและสถิติการจับกุมผู้ออกไปกำกับภาษีปลอม พบว่ายังคงมีการหลีกเลี่ยงภาษีมูลค่าเพิ่มโดยการออกไปกำกับภาษีปลอมอยู่ตลอดเวลาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีความเสียหายเป็นมูลค่าสูง จึงวิเคราะห์ได้ว่าการดำเนินมาตรการป้องกันและปราบปรามใบกำกับภาษีปลอมโดยการตรวจปฏิบัติการยังไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากยังไม่สามารถยับยั้งปัญหาการทุจริตได้อย่างเด็ดขาด